

ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

www.iph.mk

Ул. " 50 Дивизија " бр.6, 1000 СКОПЈЕ

СЕКТОР ЗА КОНТРОЛА И ПРЕВЕНЦИЈА НА ЗАРАЗНИ БОЛЕСТИ

**ДВИЖЕЊЕ НА АКУТНИТЕ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА
ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
ВО 2015 ГОДИНА**

Скопје, Февруари 2016 година

СОДРЖИНА

КОРИСТЕНИ КРАТЕНКИ	4
ВОВЕД	5
КРАТОК ПРЕГЛЕД НА СОСТОЈБАТА СО ЗАРАЗНИТЕ ЗАБОЛУВАЊА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО 2015 ГОДИНА	7
1. ГРУПИ НА ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА.....	9
2. ДЕСЕТ НАЈЧЕСТИ АКУТНИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА	11
3. МОРТАЛИТЕТ ОД АКУТНИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА.....	11
4. ЕПИДЕМИИ НА АКУТНИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА.....	12
5. КАПКОВИ АКУТНИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА.....	13
5.1. ЗАБОЛУВАЊА ПРОТИВ КОИ СЕ СПРОВЕДУВА ЗАДОЛЖИТЕЛНА ИМУНИЗАЦИЈА	14
5.1.1. <i>Дифтерија</i>	14
5.1.2. <i>Инфекции со хемофилус инфлуенца тип Б (Хиб)</i>	14
5.1.3. <i>Мали сипаници</i>	15
5.1.4. <i>Заразни заушки</i>	15
5.1.5. <i>Рубеола</i>	16
5.1.6. <i>Голема кашлица</i>	16
5.2. ОСТАНАТИ КАПКОВИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА	17
5.2.1. <i>Овчи сипаници</i>	17
5.2.2. <i>Скарлатина</i>	18
5.2.3. <i>Епидемиски менингитис (менингококна болест)</i>	19
5.2.4. <i>Инфективна моноклеоза</i>	19
5.2.5. <i>Легионелоза (легионерска болест)</i>	19
6. ЦРЕВНИ АКУТНИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА.....	20
6.1. <i>ЕНТЕРОКОЛИТИС</i>	21
6.2. <i>БАКТЕРИСКИ АЛИМЕНТАРНИ ИНФЕКЦИИ И ИНТОКСИКАЦИИ (АТИ)</i>	22
6.3. <i>ВИРУСЕН ХЕПАТИТ ТИП А</i>	23
6.4. <i>САЛМОНЕЛОЗИ</i>	23
6.5. <i>ДИЗЕНТЕРИЈА (ШИГЕЛОЗА)</i>	24
6.6. <i>ИНФЕКЦИИ СО ESCHERICHIA COLI</i>	24
6.7. <i>ТИФУСИ И ПАРАТИФУСИ</i>	24
6.8. <i>ЏАРДИЈАЗА</i>	24
7. ЗООНОЗИ	25
7.1. <i>БРУЦЕЛОЗА</i>	26
7.2. <i>ЕХИНОКОКОЗА</i>	27
7.3. <i>ЛАЈШМАНИАЗА</i>	27
7.4. <i>КЈУ-ТРЕСКА</i>	28
7.5. <i>АНТРАКС</i>	28
7.6. <i>ТЕТАНУС</i>	28
7.7. <i>ЛАЈМ БОРЕЛИОЗА (ЛАЈМСКА БОЛЕСТ)</i>	29
7.8. <i>ТУЛАРЕМИЈА</i>	29
7.9. <i>ОСТАНАТИ ЗООНОЗИ</i>	29
8. СЕКСУАЛНО ПРЕНОСЛИВИ ИНФЕКЦИИ.....	30
8.1. <i>ГОНОРЕЈА</i>	30
8.2. <i>СИФИЛИС</i>	30
8.3. <i>ХЛАМИДИЈАЗА</i>	30
8.4. <i>ХИВ/СИДА</i>	31

9. ОСТАНАТИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА	32
9.1. СКАБИЕС	32
9.2. ВИРУСЕН ЕНЦЕФАЛИТИС	33
9.3. ВИРУСЕН (СЕРОЗЕН) МЕНИНГИТИС	33
9.4. БАКТЕРИСКИ МЕНИНГИТИСИ	33
9.5. МАЛАРИЈА	34
9.6. ТОКСОПЛАЗМОЗАТА	34
9.7. КОНГО – КРИМСКАТА ХЕМОРАГИЧНА ТРЕСКА	34
9.9. ВИРУСЕН ХЕПАТИТ ТИП Б	35
9.10. ВИРУСЕН ХЕПАТИТ ТИП Ц	36
10. ЗАБОЛУВАЊА/СОСТОЈБИ КОИ НЕ СЕ ПРИКАЖАНИ ВО ВКУПНИОТ БРОЈ НА ПРИЈАВЕНИ АКУТНИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА ВО ИЗВЕШТАЈОТ	37
10.1. Грип	37
10.2. АКУТНА ФЛАКЦИДНА ПАРАЛИЗА (АФП)	38
ПРИЛОГ	39

КОРИСТЕНИ КРАТЕНКИ

- АФП – Акутна флацидна парализа
- ИЈЗ – Институт за јавно здравје
- Мб – Морбидитет
- МЗ – Министерство за Здравство
- МРП – Морбили-Рубеола-Паротит
- Мт – Морталитет
- ПЕ – Подрачна единица
- РМ – Република Македонија
- СИДА – Синдром на стекната имунодефициенција
- СПИ – Сексуално преносливи инфекции
- ХиБ – Хемофилус инфлуенца тип Б
- ХИВ – Хуман имунодефициентен вирус
- ЦЈЗ – Центар за јавно здравје
- CFR - Case fatality rate (стапка на смртност)
- I – Инциденца

ВОВЕД

Во Извештајот е даден преглед на регистрираните акутни заразни заболувања во 2015 година кои подлежат на задолжително пријавување, согласно важечката законска и подзаконска регулатива и тоа:

- **Закон за заштита на населението од заразни болести -**
Службен Весник на Република Македонија, број 66/2004 година
- **Закон за изменување и дополнување на законот за заштита на населението од заразни болести -**
Службен Весник на РМ, број 139/2008 година
- **Закон за изменување и дополнување на законот за заштита на населението од заразни болести –**
Службен весник на РМ, број 99/2009 година
- **Закон за изменување и дополнување на законот за заштита на населението од заразни болести –**
Службен весник на РМ, број 146/2014 година
- **Правилник за начинот на пријавување и формата и содржината на обрасците за пријавување на заразните болести и микробиолошки докажаните причинители -**
Службен весник на РМ, број 46/2009 година.

Секторот за контрола и превенција на заразни болести при Институтот за јавно здравје, во текот на годината континуирано го следи движењето на акутните заразни заболувања преку:

- прибирање и обработка на индивидуални пријави за заболување - смрт од заразна болест и носителство на причинител на заразна болест, како и епидемиолошки анкети за одредени заболувања;
- прибирање и обработка на пријави за микробиолошки изолати или со друга лабораториска метода докажани причинители на заразни заболувања;
- збирни пријави за заболување - смрт од грип;
- информации, извештаи, пријави и одјави за епидемии на заразна болест добиени од Центрите за јавно здравје и нивните Подрачни единици, при појава на зголемен број на заболувања или појава на епидемии;
- теренски увиди на местото на случувањето на епидемиолошки важен настан.

Врз основа на секојдневната обработка на добиените податоци, информации, извештаи и теренски увиди во текот на годината, за тековната епидемиолошка состојба редовно беа информирани Министерството за здравство на Република Македонија, како и други релевантни тела и институции.

Како рутински форми на известување Секторот подготвува седмодневни извештаи во вид на табеларни прегледи, месечни Билтени со епидемиолошки коментар, како и повремени информации и извештаи за актуелни епидемиолошки настани и превземени мерки и активности за нивното спречување и сузбивање.

Туберкулозата како заразно заболување не е епидемиолошки обработена и прикажана во овој извештај, бидејќи прибирањето, обработката и прикажувањето на сите релевантни податоци за ова заболување го врши Институтот за белодробни заболувања и туберкулоза во Скопје.

Во табеларниот приказ на бројот на заболени од акутни заразни заболувања во 2015 година (Прилог Табела 1, 2 и 3), претставени се бројките за заболени/умрени лица од туберкулоза, согласно добиените пријави за заболување/смрт од заразна болест во ИЈЗ на РМ. Овој број не е претставен во вкупниот број на заболени од акутни заразни заболувања во 2015 година и е прикажан одделно, во посебен дел на табелите (заедно со грипот, АФП и носителството на причинители на заразна болест).

Бруцелозата е само делумно обработена во овој Извештај, бидејќи согласно Програмата за испитување на појавата, спречување и сузбивање на бруцелозата кај населението во Република Македонија во 2015 година, комплетно е претставена во посебен Извештај.

Состојбата со ХИВ/СИДА во републиката, мерките и активностите за нејзина превенција, исто така се прикажани во посебен Извештај по Програмата за заштита на населението од ХИВ/СИДА во Република Македонија за 2015 година.

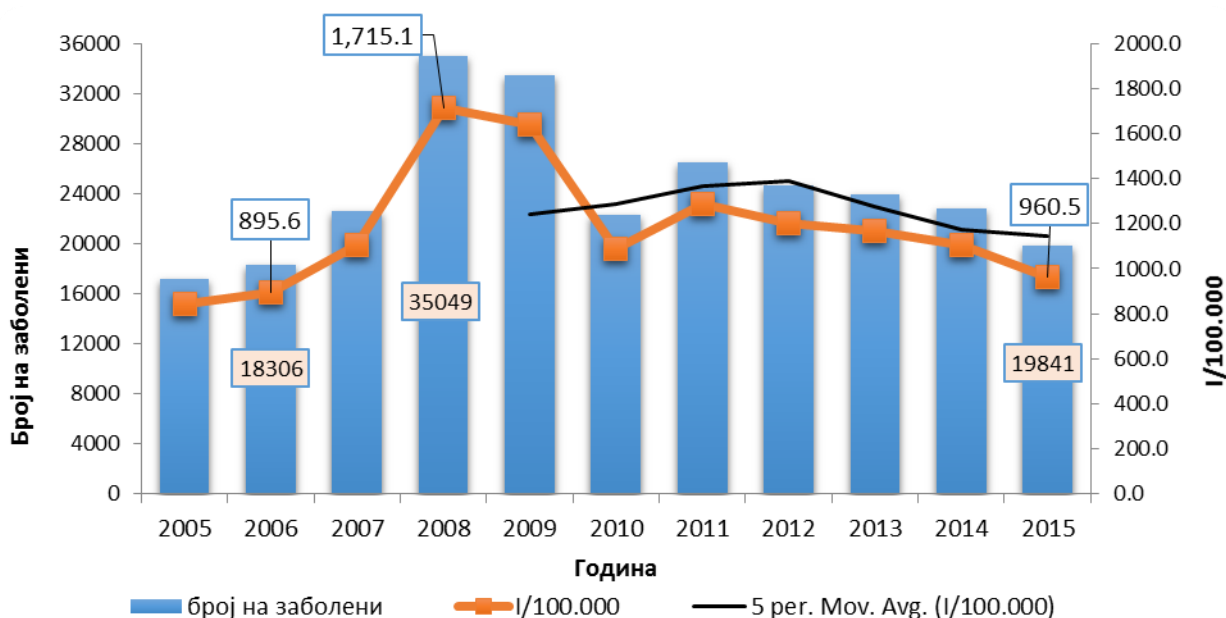
КРАТОК ПРЕГЛЕД НА СОСТОЈБАТА СО ЗАРАЗНИТЕ ЗАБОЛУВАЊА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО 2015 ГОДИНА

Во текот на 2015 година, пријавени се вкупно 19.841 заболени од акутни заразни заболувања (**без грип, туберкулоза, ХИВ/СИДА, хронични хепатити, носителство на причинители на заразни болести и АФП случаи**) (Табела 1, 2 и 3 во Прилог), со вкупен морбидитет 960,5/100.000 жители.

Бројот на регистрирани случаи на акутни заразни заболувања во 2015 е намален за 13,2% во однос на 2014 кога беа регистрирани 22.846 случаи.

Во десетгодишниот период од 2005-2014 година, најголем број на заболени ($n=35.049$, $I=1.715,1/100.000$) регистрирани се во 2008 година, додека најмал број ($n=17.178$; $I=843,3/100.000$ жители) во 2005 година. Почнувајќи од 2011 година се регистрира постојан пад на бројот на регистрирани заразни заболувања (Графикон 1).

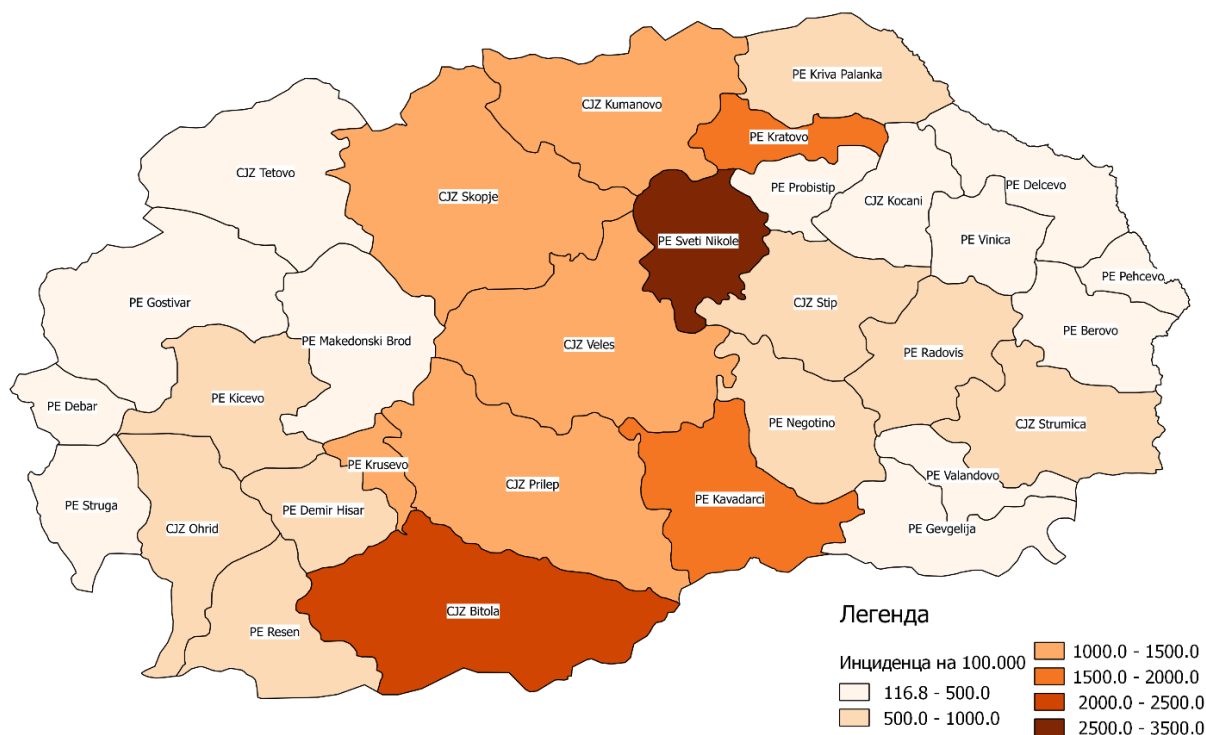
Графикон 1. Акутни заразни заболувања во Република Македонија, регистриран број, инциденца на 100.000 жители и 5 годишен движечки тренд (2005-2015г)

Како и во претходната година, најголем број од акутни заразни заболувања во 2015 година отпаѓаат на ентероколитите ($n=12.168$) и овчите сипаници ($n=4.546$) кои заедно чинат 84,2% од вкупниот број во 2015 година.

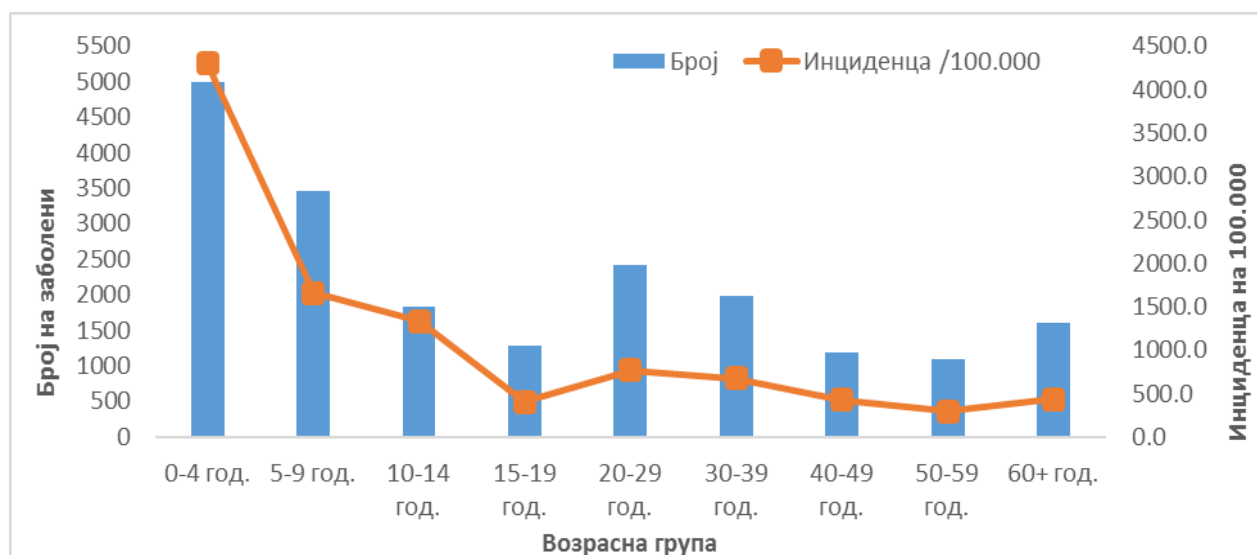
Најголем број заболени се пријавени на територијата на Центарот за јавно здравје – Скопје ($n=7.481$), додека највисока инциденца на 100.000 жители ($I=3.153,1/100.000$) регистрирана е на територијата на Центарот за јавно здравје Велес/Подрачна единица Свети Николе (Картограм во Прилог).

Картограм. Географска дистрибуција на заболени од акутни заразни заболувања во 2015 година, инциденца на 100.000 жители

Во однос на дистрибуцијата по возраст, најголем број заболени ($n=5.003$) и највисока инциденца од 4.300,7 на 100.000 жители се регистрира кај децата на возраст од 0-4 години. Втор највисок број и инциденца ($n=3.465$; $I=1.653,1/100.000$) се регистрира кај децата на возраст од 5-9 години, додека најмал број (1.083) и инциденца ($290,3/100.000$) е регистрирана кај лицата на возраст од 50-59 години (Графикон 2).

Графикон 2. Возрасна дистрибуција по број и инциденца на 100.000 жители на заболени од акутни заразни заболувања во 2015 година

Во 2015 година, од вкупниот број заболени 10.263 се од женски пол, со инциденцата од 995,5/100.000 жители, а 9.578 се мажи каде инциденцата изнесува 925,6/100.000.

1. ГРУПИ НА ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА

Во 2015 година, најголем број заболени лица ($n=13.491$) се регистрирани во групата на цревни заразни заболувања случаи со инциденца од 653,1 на 100.000 жители (Графикон 3). Инциденцата од цревни заразни заболувања е зголемена за 8,1% споредено 2014 година, додека споредено со просекот за десетгодишниот период 2005-2014 година се регистрира намалување од 3,8%. Линеарниот тренд кај цревните заболувања е во благ пораст, додека според просечниот петгодишен движечки тренд се регистрира благ негативен тренд на бројот на заболени од цревни заразни болести.

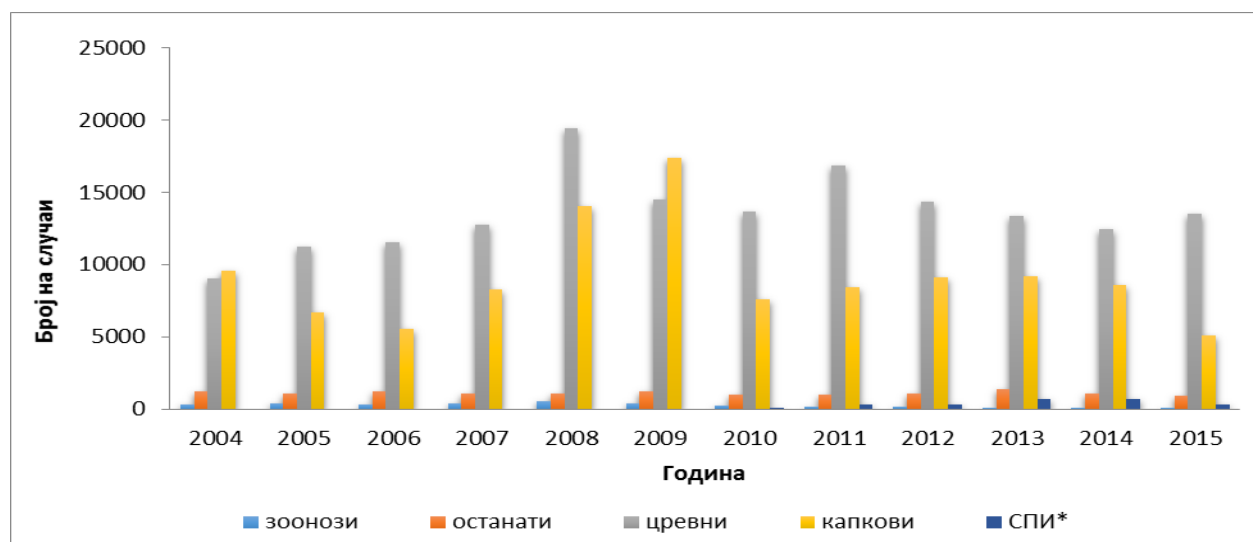
На второ место по број на заболени се капковите заразни заболувања со 5.080 пријавени случаи и инциденца од 245,9 на 100.000 жители, што претставува значително намалување од 41,0% во однос на 2014 година. Споредено со просекот за периодот 2005-2014, бројот на заболени од капкови заразни заболувања оваа година е помал за 46,5%. Линеарниот десетгодишен и петгодишниот движечки тренд се лесно негативни кај бројот на регистрирани случаи на капкови заразни болести.

Сексуално преносливите инфекции (СПИ) се регистрираат со 303 случаи, што претставува намалување од 53,4% во однос на минатата година кога беа регистрирани 654 случаи. Најголемиот број на случаи во групата на СПИ отпаѓа на случаи на инфекции со хламидија ($n=264$). Во вкупниот број на СПИ се вклучени и случаите на ХИВ/СИДА ($n=33$) (Графикон 3).

Зоонозите се регистрираат со 86 заболени, идентично како и минатата година, споредено со просекот за претходните 10 години се регистрира намалување од 68,7%.

Останатите заболувања во 2015 година се регистрираат со 914 случаи што е помалку за 13,8% споредено со 2014 година, а во однос на просекот за претходните десет години ($n=1.117$) намалувањето изнесува 18,2%.

Графикон 3. Број на заболени од акутни заразни заболувања во Р. Македонија по групи заболувања, период 2005-2014 и 2015 година

*Вклучени се и случаите на ХИВ/СИДА

Процентуалното учество на цревните заразни заболувања чинат изнесува 67,9% од вкупниот број на заболени од акутни заразни заболувања во 2015 година, што е за 13,4% поголемо учество во однос на претходната година. Во однос на просечното процентно учество на оваа група во вкупно заболениите во десетгодишниот период 2005-2014 година (56,8%), во 2015 година процентното учество е повисоко за 11,1% (Графикон 4).

Групата капкови заразни заболувања чини 25,6% од вкупниот број на заболени во 2015 година, што е помалку за 11,6% споредено со десетгодишното просечно учество, односно за 12,0% во однос на минатата година кога процентното учество изнесуваше 37,6% (Графикон 4).

Сексуално преносливите инфекции учествуваат со 1,5% во вкупниот број, додека останатите заразни болести учествуваат со 4,6% (Графикон 4).

Зоонозите учествуваат со 0,3% во вкупниот број на заболени, што како и минатата година претставува најмало процентно учество во изминатите десет години, а просечното учество на зоонозите во последните 10 години изнесува 1,1%.

Графикон 4. Структура на заболени по групи во проценти, период 2005-2014 и 2015г

- Вклучени се и случаите на ХИВ/СИДА

Табеларните прикази на акутните заразни заболувања регистрирани во 2015 година (Табела 1, 2 и 3) се дадени во Прилог на извештајот, и тоа:

- По Центри за јавно здравје и нивни подрачни единици (каде истите се регистрирани) и по исход на заболувањето - во Табела 1;
- По возрастни групи, пол и исход на заболувањето за целата Република - Табела 2;
- По месец на јавувањето и исход на болеста за целата Република - Табела 3.

2. ДЕСЕТ НАЈЧЕСТИ АКУТНИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА

Во 2015 година, десетте најчесто пријавувани акутни заразни заболувања се регистрираат со 19.269 случаи и чинат учествуваат 97,1% од вкупно регистрираните заразни заболувања (без грип, туберкулоза, ХИВ/СИДА, хронични хепатити, носителство на причинител на заразни болести и АФП). Иако со помал број, процентното учество на десетте најчести заболувања е лесно зголемено споредено со минатата година кога овие заболувања учествуваа со 96,2% во вкупниот број. Во 2015 година, десетте најчести заболувања се регистрираат со инциденца од 932,8 на 100.000 жители (Табела 1), што претставува намалување од 12,3% во однос на заболените лица во 2014 година.

Табела 1. Десет најчести акутни заразни заболувања регистрирани во 2015 година

Заболување	Број на заболени	I/100.000
Ентероколитиси	12.168	589.0
Овчи сипаници	4.546	220.1
АТИ	574	27.8
Шуга	527	25.5
Салмонелози	348	16.8
Инфекции со хламидија	264	12.8
Инфективна мононуклеоза	234	11.3
Инфекции предизвикани од E. Colli	226	10.9
Скарлатина	225	10.9
Вирусен хепатитис А	157	7.6
ВКУПНО	19.269	932.8

3. МОРТАЛИТЕТ ОД АКУТНИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА

Во текот на 2015 година регистрирани се осум смртни случаи асоцирани со акутни заразни заболувања (без грип, туберкулоза, ХИВ/СИДА, хронични хепатити, носителство на причинител на заразни болести и АФП) што претставува леталитет CFR=0,04%. Регистрираниот морталитет од акутни заразни заболувања во 2015 година изнесува 0,39/100.000, и е помал за 26,4% во однос на претходната година, додека споредено со просечниот морталитет за 2005-2014 (Mт=0,47/100.000) се регистрира намалување од 17% (Табела 2).

Табела 2. Морталитет од акутни заразни заболувања, период 2005-2014 и 2015 година

Година	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Mт/100.000	0.29	0.34	0.44	0.34	0.29	0.64	0.68	0.63	0.54	0.53	0.39

4. ЭПИДЕМИИ НА АКУТНИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА

Во Република Македонија, во текот на 2015 година пријавени се 9 епидемии на акутни заразни заболувања со вкупно 127 заболени лица. Од епидемиите регистрирани во 2015 година, 7 спаѓаат во групата цревни заразни заболувања со вкупно 99 регистрирани случаи, додека останатите 2 се епидемии од групата на зоонози, каде се регистрирани 28 заболени (вкупно 127 заболени лица) (Табела 4 во Прилог).

Вкупниот број на хоспитализирани лица во сите епидемии пријавени во 2015 година изнесува 43 (33,9%). Во епидемиите не се регистрирани смртни случаи.

Епидемии во групата на цревни заразни заболувања

Во тек на 2015 пријавени се 6 епидемии на труење со храна во кои заболеле вкупно 90 лица, од кои 28 биле хоспитализирани, како и една епидемија на заразна жолтица тип А во која заболеле 9 лица, од кои 8 биле хоспитализирани (Табела 4 во Прилог).

ЦЈЗ Охрид пријави две епидемии на **салмонелози** во кои биле регистрирани 55 заболени лица, од нив 22 лица биле хоспитализирани.

ЦЈЗ Велес/ПЕ Гевгелија и ЦЈЗ Скопје пријавија по една епидемија на алиментарна интоксикација предизвикани од **Staphylococcus aureus**, со вкупно 10 заболени лица.

ЦЈЗ Скопје и ЦЈЗ Тетово/ПЕ Гостивар пријавија по една епидемија на **Toxoinfectio alimentaris**, во кои причинителот не е утврден, во епидемиите заболеле 28 лица, а само едно лице било хоспитализирано.

ЦЈЗ Кочани пријави епидемија на **хепатитис А** со 9 заболени лица, од кои 8 биле хоспитализирани (Табела 4 во Прилог).

Епидемии од групата на зоонози

Во 2015 година пријавени се две епидемии на **туларемија**, со вкупно 28 заболени од кои 7 лица биле хоспитализирани. Епидемиите на туларемија се пријавени од страна на ЦЈЗ Велес (регистраана на територијата на општина Лозово, Свети Николе) и ЦЈЗ Скопје (на територија на општина Арачиново). Двете епидемии завршија со по 14 заболени, соодветно, а хоспитализирани заради потешка клиничка слика имаше во епидемијата на територијата на ЦЈЗ Скопје (Табела 4 во Прилог).

Сите епидемии регистрирани во 2015 година се одјавени истата година.

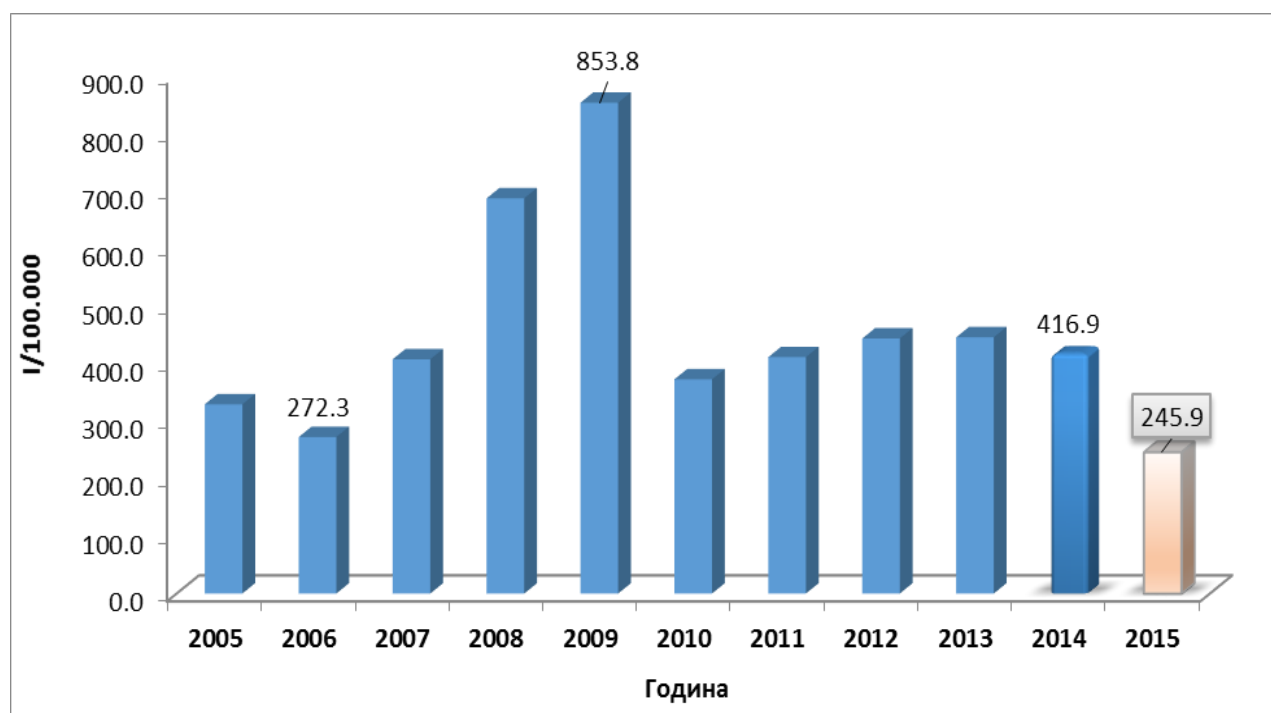
Во текот на 2015 одјавени се и епидемиите на Хепатитис А: една пријавена од ЦЈЗ Скопје и две од ЦЈЗ Куманово, како и епидемијата на овчи сипаници пријавена од ЦЈЗ Велес / ПЕ Гевгелија, сите пријавени во текот на 2014 година.

5. КАПКОВИ АКУТНИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА

Капковите заразни заболувања во 2015 година се регистрирани со 5.080 случаи и инциденца од 245,9 на 100.000 жители, што е намалување од 41,0% во однос на 8.612 заболени ($I=416,9/100.000$) во 2014, а воедно ова претставува најниска инциденца за оваа група заболувања регистрирана во последните 10 години.

Во периодот 2005-2014 година, регистрираната инциденца од оваа група на заболувања се движи од 272,3 во 2006 до 853,8 на 100.000 жители во 2009 година (Графикон 5).

Графикон 5. Инциденца на 100.000 жители од капкови заразни заболувања, период 2005-2014 и 2015 година

Инциденцата на капковите заразни заболувања во 2015 година бележи намалување за 41,2% во однос на просекот за последните пет години, кој изнесува 418,1 на 100.000 жители (Табела 3).

Во 2015, како и во претходните пет години, во групата на капкови заразни заболувања, овчите сипаници се регистрираат со највисока инциденца (220,0/100.000). Не се регистрирани случаи на голема кашлица, а со најниска инциденца од 0,05 на 100.000 жители, се регистрираат инфекции предизвикани од ХиБ, мали сипаници и рubeола (црвенка). Во изминатиот петгодишен период, најниска просечна инциденца од 0,08/100.000 се регистрира кај инфекциите предизвикани од ХиБ, кои подлежат на задолжително пријавување од 2009 година (Табела 3).

Табела 3. Инциденца на 100.000 жители во групата на капкови заразни заболувања, период 2010-2015

Заболување/ година	2015	Просек 2010- 2014	2014	2013	2012	2011	2010
Овчи сипаници	220.0	371.6	379.7	413.7	405.9	340.6	318.2
Скарлатина	10.9	17.5	16.2	14.7	19.4	17.4	20.0
Мононуклеоза инфективна	11.3	10.4	9.7	10.6	11.1	10.6	9.9
Легионерска болест	0.1	1.9	2.1	3.0	1.2	2.1	1.2
Заразни заушки	2.5	5.5	2.5	2.9	4.7	5.4	11.9
Пневмококни инфекции	0.7	0.3	0.7	0.4	0.3	0.05	0.0
Мали сипаници	0.05	10.2	5.6	0.2	0.3	34.1	10.6
Менингококна болест	0.1	0.2	0.0	0.0	0.1	0.3	0.4
Голема кашлица	0.0	0.2	0.2	0.0	0.4	0.3	0.1
Инфекции предизвикани со ХиБ	0.05	0.08	0.19	0.05	0.05	0.05	0.05
Рубеола (црвенка)	0.05	0.2	0.0	0.0	0.2	0.4	0.2
ВКУПНО	245.9	418.1	416.9	445.8	443.8	411.2	372.7

5.1. Заболувања против кои се спроведува задолжителна имунизација

Од групата на акутните капкови заразни заболувања, во Република Македонија континуирана задолжителна имунизација се спроведува против малите сипаници, рубеолата, заразните заушки, големата кашлица и дифтеријата, а почнувајќи од септември 2008 година и против заболувања предизвикани од хемофилус инфлуенца тип Б (ХиБ).

5.1.1. Дифтерија

Последен случај на Дифтеријата во Република Македонија е регистриран во 1977 година.

5.1.2. Инфекции со хемофилус инфлуенца тип Б (ХиБ)

Во 2015 година регистриран е еден случај на инфекција предизвикана од ХиБ, заболувањето се регистрира со поединечни случаи и во изминатите пет години, освен во 2014 година кога беа пријавени четири случаи.

5.1.3. Мали сипаници

Во 2015 година регистриран е еден случај на мали сипаници, со инциденца од 0,05 на 100.000 жители (Табела 3). Минатата година беа регистрирани 116 заболени, од кои 112 во епидемијата пријавена од ЦЈЗ Скопје. Во изминатиот десетгодишен период, покрај 2014 година, висок број на случаи се регистрираат во епидемијата во 2010-2011г (n=217 и n=701, соодветно). Во 2008 година исто така беше пријавена епидемија со 27 случаи на подрачјето на ЦЈЗ Скопје (Графикон 6). Ваквата временска дистрибуција оди во прилог на востанување на цикличност на малите сипаници, што од друга страна сугерира на пропусти во опфатот со задолжителна вакцинација и акумулирање на осетлива популација.

Графикон 6. Мали сипаници, инциденца на 100.000 жители, Македонија 2005-2014 и 2015 година

5.1.4. Заразни заушки

Во 2015 година регистрирани се вкупно 52 ($I=2,5/100.000$) случаи на заразни заушки, што е идентичен број како и претходната година (Табела 3 и 4).

Табела 4. Број на пријавени случаи и инциденца на заразни заушки, период 2005-2014 и 2015 година

Година	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Број на заболени	125	49	284	5865	10920	242	111	97	60	52	125
I /100.000	6.1	2.4	13.9	287.5	535.2	11.9	5.4	4.7	2.9	2.5	6.1

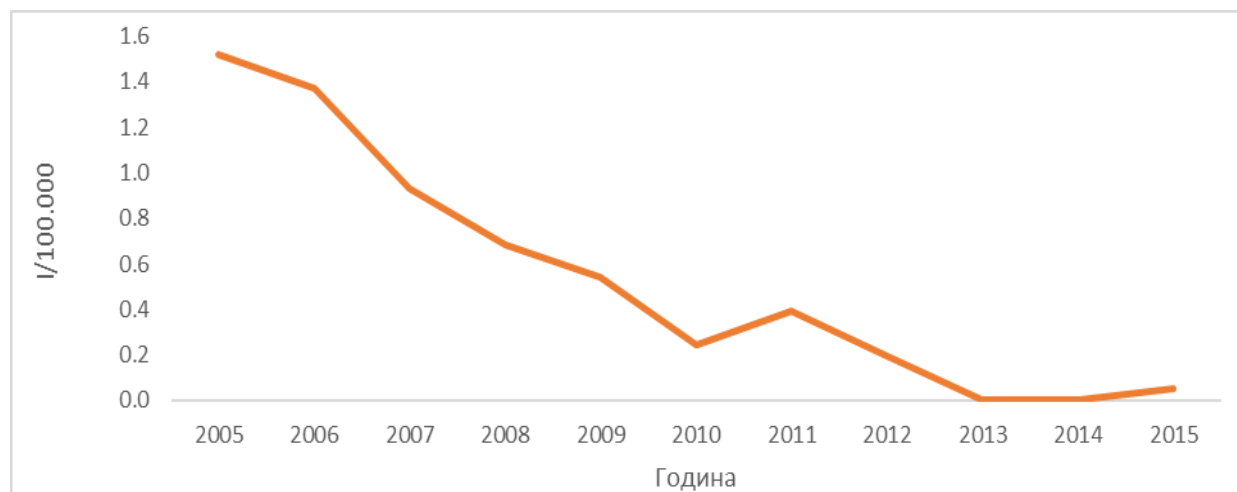
Во изминатиот десетгодишен период, најмал број на случаи е регистриран во 2006 (n=49, $M_6=2,4/100.000$), а најголем во епидемиската 2009 година (n=10.920, $M_6=535,2/100.000$), што воедно претставува највисок број и морбидитет на регистрирани случаи на заразни заушки во периодот од 1969 година до сега (Табела 4).

Не се забележува значителна разлика во однос на возрасната дистрибуција на случаите на заразни заушки во 2015 година во однос на претходните две години.

5.1.5. Рубеола

Во текот на 2015 година регистриран е еден случај на рубеола со инциденца од 0,05/100.000 жители. Во периодот од 2005-2014 се регистрира јасен негативен тренд, а инциденцата се движи од 1,5 на 100.000 во 2005 до 0 во 2013 и 2014 г (Графикон 7).

Графикон 7. Рубеола, инциденца на 100.000 жители, Македонија 2005-2014 и 2015г

5.1.6. Голема кашлица

Не е регистриран случај на голема кашлица во 2015 година, додека минатата година беа пријавени четири случаи со инциденца 0,19/100.000 жители (Табела 3 и 5). Најголем број на заболени во десетгодишниот период 2005-2014 е регистриран во 2012 година (n=9; I=0,44/100.000) (Табела 5).

Табела 5. Број на пријавени случаи на голема кашлица, период 2005-2014 и 2015 година

Година	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Број на заболени	7	7	0	0	7	2	6	9	1	4	0
I /100.000	0.34	0.34	0.00	0.00	0.34	0.10	0.3	0.44	0.05	0.19	0.00

Инциденцата на заболувањата од оваа група против кои се врши задолжителна имунизација во десетгодишниот период 2005-2014 како и во 2015 година, е значително намалена во однос на просекот за петгодишниот период пред воведувањето на задолжителната имунизација (Табела 6).

Исклучок се заразните заушки кои поради епидемското појавување во 2009 година бележат повисок морбидитет, во однос на петгодишниот просек пред воведување на задолжителната вакцинација (Табела 6).

Табела 6. Просечна инциденца на 100.000 жители пет години пред воведување на вакцинација, годишна инциденца во период 2005-2014 и 2015 година

Заболување/период	Мали сипаници	Рубеола	Заразни заушки	Голема кашлица	ХиБ
Просек за последни 5 години пред воведување на задолжителна вакцинација	690.2	106.4	479.4	263	/
2005	0.2	1.5	6.1	0.3	
2006	0.1	1.4	2.4	0.3	
2007	0.05	0.9	13.9	0.0	
2008	1.3	0.7	287.5	0.0	
2009	0.2	0.5	535.2	0.3	
2010	10.6	0.2	11.9	0.1	0.05
2011	34.1	0.4	5.4	0.3	0.05
2012	0.3	0.2	4.7	0.4	0.05
2013	0.2	0.0	2.9	0.05	0.05
2014	5.6	0.0	2.5	0.2	0.19
2015	0.05	0.05	2.5	0.0	0.05

5.2. Останати капкови заразни заболувања

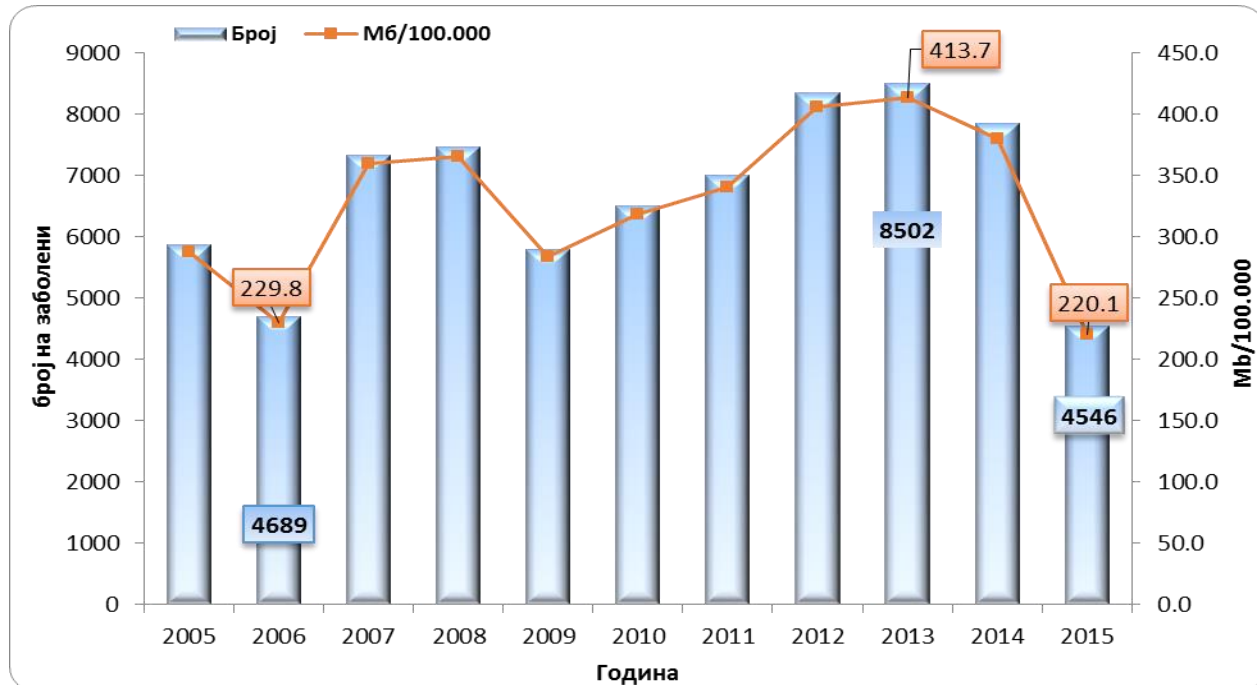
5.2.1. Овчи сипаници

Во 2015 година, овчите сипаници се регистрираат со 4.546 случаи и инциденца од 220,1 на 100.000 жители (Табела 3). Овчите сипаници се најчесто пријавувано заразно заболување од групата на капкови заразни заболувања и чинат 89,5% од сите пријавени заболувања од оваа група. Ова заболување, во вкупно регистрираните акутни заразни заболувања во 2015 година учествува со 22,9%.

Во однос на 2014 година кога беа пријавени 7.844 заболени, бројот на пријавени случаи на овчи сипаници во 2015 е помал за 42,0%. Споредено со просекот за последните десет години ($n=6.930,5$), бројот во 2015 е намален за 34,3%.

Во периодот 2005-2014 година, најмал број заболени ($n=4.689$) и најниска инциденца од овчи сипаници ($I=229,4/100.000$) се регистрирани во 2006 година, а најголем број ($n=8.502$) и највисока инциденца ($I=413,7/100.000$) се забележани во 2013 година (Графикон 8).

Графикон 8. Број на заболени и морбидитет од овчи сипаници, 2005-2014 и 2015 год

5.2.2. Скарлатина

Регистрирани се 225 заболени со инциденца од 10,9 на 100.000 жители, што е намалување од 32,6% во однос на пријавените 334 случаи ($I=16,2/100.000$) во 2014 година (Табела 7).

Во претходниот десетгодишен период од 2005-2014, највисок број ($n=409$) и инциденца ($20,0/100.000$) на заболени од скарлатина се регистрира во 2010, а најнизок ($n=287$; $I=14,1/100.000$) во 2005 година (Табела 7).

Табела 7. Инциденца на 100.000 жители од скарлатина, период 2005-2014 и 2015 год.

Година	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Број	287	323	317	293	307	409	357	398	303	334	225
I/100.000	14,1	15,8	15,5	14,4	15,0	20,0	17,4	19,4	14,7	16,2	10,9

Пријавените случаи се спорадични, при што 52,4% од вкупно регистрираните заболени во републиката се пријавени од територијата на Центарот за јавно здравје Скопје (Табела 1 во Прилог), слично како и претходната 2014, кога ЦЈЗ Скопје пријави 59,9% од вкупниот број на регистрирани скарлатини.

5.2.3. Епидемски менингитис (менингококна болест)

Во текот на 2015 година, регистрирани се два случаја, од кои еден со смртен исход. Во 2014 година не се пријавени случаи, додека во претходниот петгодишен период, најголем број случаи се регистрирани во 2010 година (n=9).

5.2.4. Инфективна мононуклеоза

Пријавени се 234 случаи (I=11,3/100.000) што претставува зголемување за 16,4% споредно со 201 случај кои беа пријавени во 2014 година, и е највисок број регистриран во последните 10 години. Во периодот 2005-2014 година регистрираната инциденца од ова заболување на 100.000 жители се движи од 4,5 во 2005 година до 11,1 во 2012 година (Табела 8).

Табела 8. Инфективна мононуклеоза, број и инциденца на 100.000 жители, 2005-2014 и 2015 година

Година	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2012	2014	2015
Број	92	106	132	165	178	202	218	228	218	201	234
I/100.000	4,5	5,2	6,5	8,1	8,7	9,9	10,6	11,1	10,6	9,7	11,3

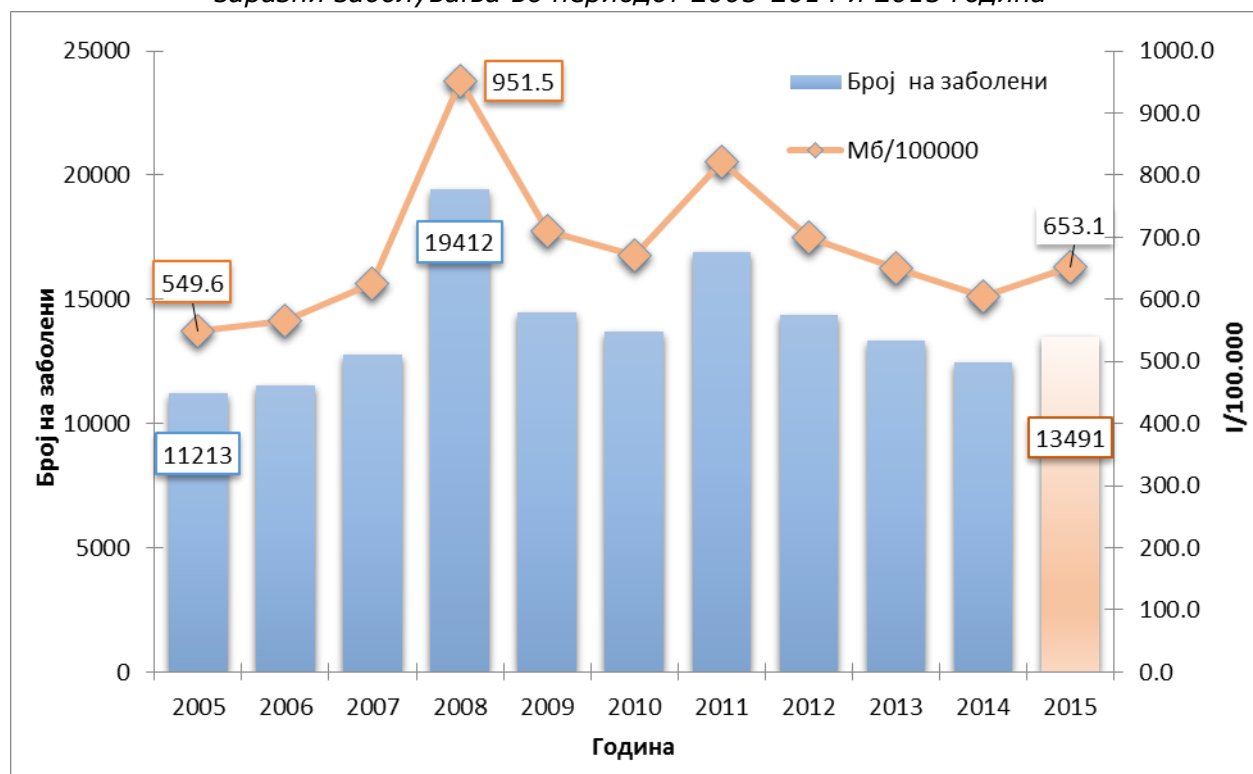
5.2.5. Легионелоза (легионерска болест)

До Институтот за јавно здравје на Р. Македонија, во текот на 2015 година пристигнати се пријави за 3 случаи на легионерска болест (I=0,1/100.000) (Табела 3), што претставува намалување од 93% во однос на 2014 година кога се пријавени 43 случаи.

6. ЦРЕВНИ АКУТНИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА

Во 2015 година цревните акутни заразни заболувања се најчесто регистрирани заразни заболувања со вкупно 13.491 пријавени случаи и инциденца од 653,1 на 100.000 жители. Бројот на регистрирани случаи е поголем за 8,1% во однос на 2014 година кога беа регистрирани 12.475 заболени и инциденца од 603,9 на 100.000 жители. Во периодот од 2005-2014 година, инциденцата на 100.000 жители кај оваа група заболувања се движи од 549,6 во 2005 до 951,5 во 2008 година (Графикон 9).

Графикон 9. Број на заболени и инциденца на 100.000 жители од акутни цревни заразни заболувања во периодот 2005-2014 и 2015 година

Како и во претходните пет години, највисока инциденца во оваа група (589,0/100.000) е регистрирана кај ентероколитите, кои чинат 90,2% од сите заболени во оваа група (Табела 9).

Останатите заболувања во оваа група се регистрираат со значително пониска инциденца, така што бактериските алиментарни инфекции и интоксикации (АТИ) се регистрирани со инциденца од 27,8 на 100.000 жители. Салмонелозите се трето најчесто заболување во оваа група со инциденца од 16,8 на 100.000 жители (Табела 9).

Табела 9. Инциденца на 100.000 од заболувања во групата на цревни заразни болести, период 2010-2014 и 2015 година

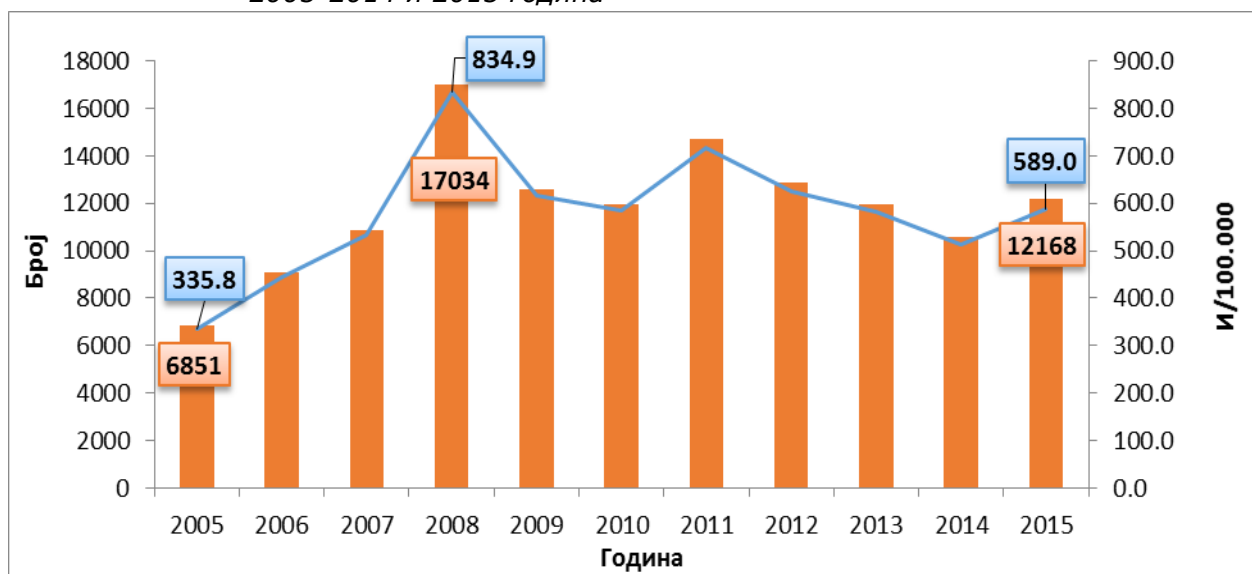
Година / заболување	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Ентероколитиси	589.0	512.3	582.2	625.6	716.9	586.2
Бактериски алиментарни инфекции и интоксикации	27.8	44.0	45.5	46.3	69.4	59.9
Салмонелози	16.8	9.9	12.7	11.9	13.7	9.0
Инфекции предизвикани од E.Coli	10.9	7.8	3.9	4.9	6.0	0.0
Вирусен хепатитис А	7.6	28.2	4.9	9.2	14.7	15.2
Шигелоза (Дизентерија)	0.3	1.1	0.4	1.1	0.8	1.2
Листерииоза	0.1	0.5	0	0.0	0.0	0.0
Кампилобактериоза	0.1	0.1	0.1	0.1	0.0	0.0
Џардијаза	0.3	0.0	0.2	0.1	0.1	0.0
Тифус и паратифус	0,05	0.0	0.0	0.0	0,1	0

6.1. Ентероколитис

Регистрирани се 12.168 заболени со инциденца од 589,0 на 100.000 жители, што претставува зголемување од 15,0% во однос на 2014 година кога беа пријавени 10.582 случаи со инциденца од 512,3/100.000 (Табела 9). Во периодот 2005-2014 година, ентероколитите се регистрирани со најмала инциденца во 2005 (335,8/100.000), а највисока инциденца од 834,9/100.000 е регистрирана во 2008 година (Графикон 10).

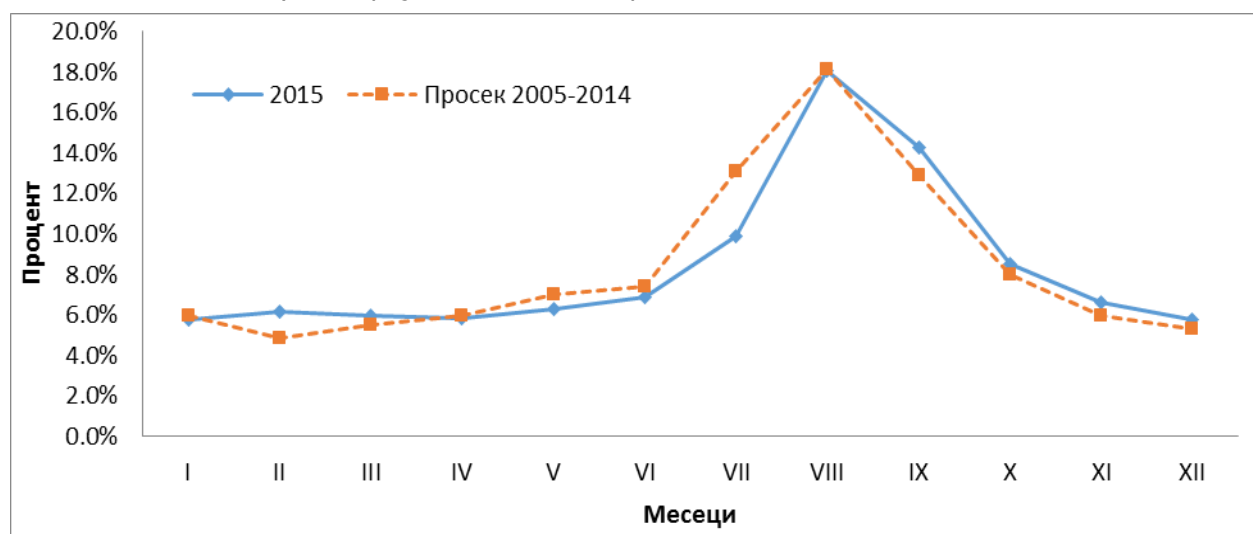
Ентероколитите учествуваат со 90,2% во групата на цревни заразни заболувања, а со 61,3% во вкупно регистрираните акутни заразни заболувања во 2015 година.

Графикон 10. Број и инциденца на 100.000 жители од ентероколитис во Македонија, 2005-2014 и 2015 година

Во 2015 година, ентероколитите го задржуваат сезонскиот карактер на јавување без значајни отстапувања во однос на просечната десетгодишна сезонска дистрибуција. Најголема пропорција од случаите се регистрираат во летниот период и почетокот на есента (јули–септември), со врв на заболувањата во месец август (Графикон 11).

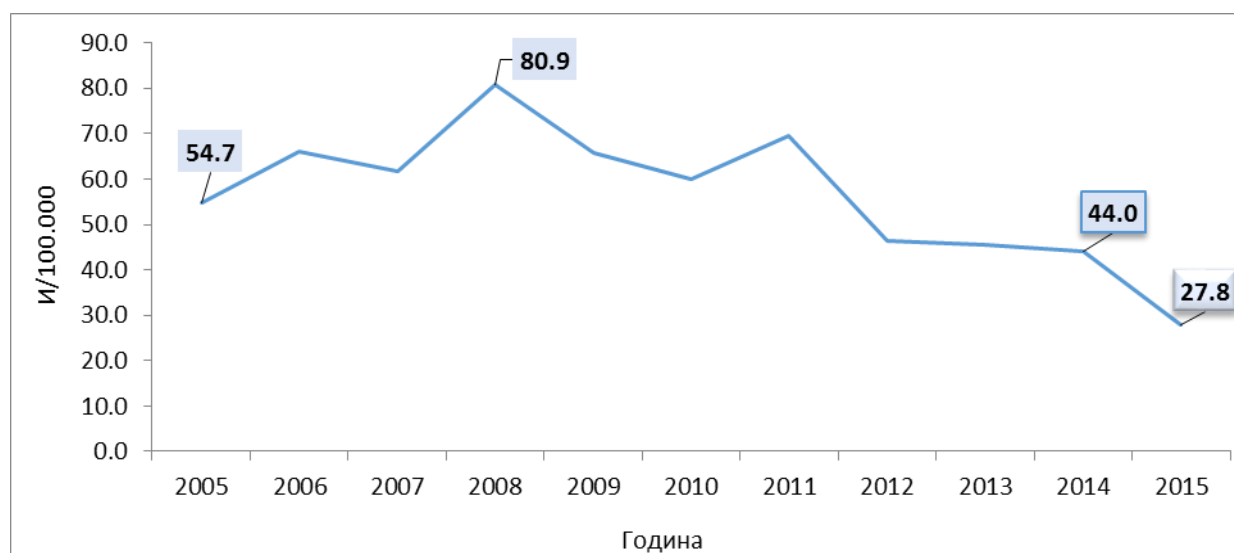
Графикон 11. Дистрибуција на заболени од ентероколители по месеци, како процент од вкупен број на заболени, просек 2005-2014 и 2015 година

6.2. Бактериски алиментарни инфекции и интоксикации (АТИ)

Пријавени се 574 заболени со инциденца од 27,8 на 100.000 жители, што претставува значително намалување (-36,9%) во однос на регистрираните 909 случаи ($I=44,0/100.000$) во 2014 (Табела 9). Бројот и инциденцата на АТИ се најниски споредено со десетгодишниот период 2005-2014, кога највисока инциденца е регистрирана во 2008 година (80,9/100.000). Анализирајќи го десетгодишниот период се регистрира јасен негативен тренд на инциденцата на АТИ (Графикон 12).

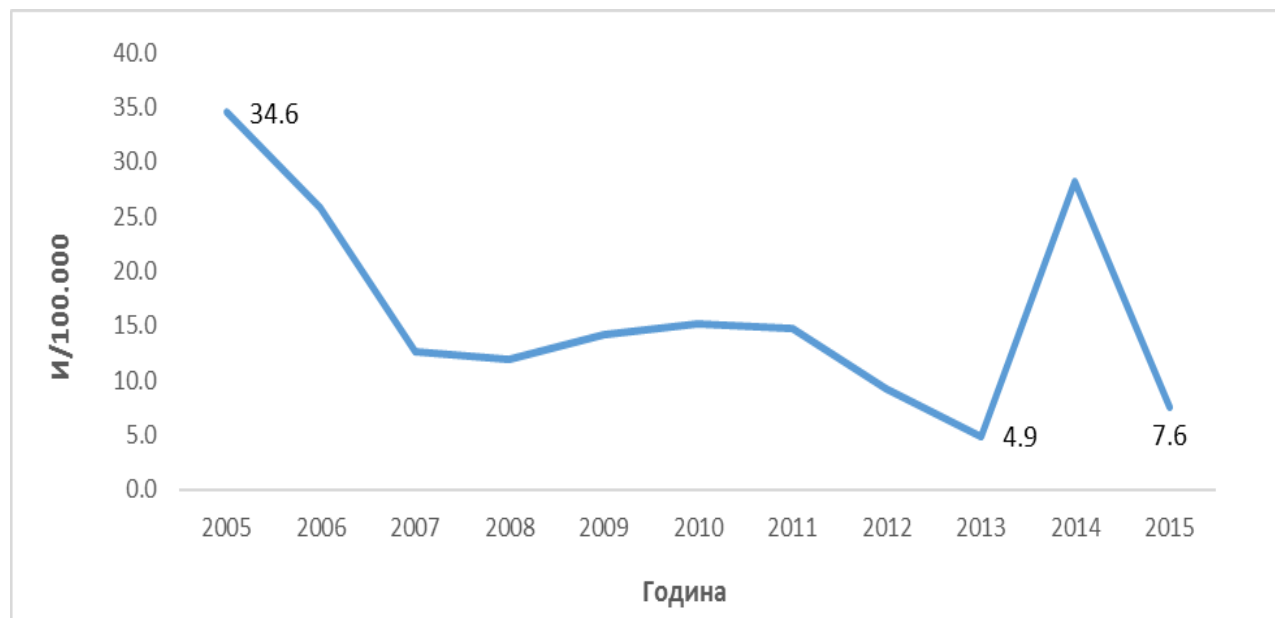
Графикон 12. Инциденца на 100.000 жители од АТИ, период 2005-2014 и 2015 година

6.3. Вирусен хепатит тип А

Вирусниот хепатит тип А во 2015 година е регистриран со 157 заболени и инциденца од 7,6 на 100.000 жители, што претставува намалување од 73,0% споредено со претходната година кога беа регистрирани 582 случаи и инциденца од 28,2/100.000. Инциденцата од хепатит А во 2015 година е втора најниска споредено со претходниот десетгодишен период, кога најниска инциденца е регистрирана во 2013 (4,9/100.000), а највисока во 2005 година (34,6/100.000) (Графикон 13).

Графикон 13. Инциденца на 100.000 жители од хепатитис А, период 2005-2014 и 2015

6.4. Салмонелози

Во текот на 2015 година, пријавени се 348 заболени лица со инциденца од 16,8 на 100.000 жители, што претставува зголемување од 70,6% во однос на регистрираните 204 случаи (I=9,9/100.000) во 2014 година (Табела 9 и 10).

Во периодот 2005-2014 година, најголем број на заболени (n=395) и највисока инциденца (19,4/100.000) од салмонелози се регистрирани во 2008 година, а најнизок во 2009 (n=159, I=7,8/100.000) (Табела 10).

Табела 10. Инциденца на 100.000 жители од салмонелози, 2005-2014 и 2015 година

Година	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Број	212	201	280	395	159	184	281	245	262	204	348
I/100.000	10,4	9,8	13,7	19,4	7,8	9,0	13,7	11,9	12,7	9,9	16,8

6.5. Дизентерија (шигелоза)

Инциденцата на дизентерија во 2015 изнесува 0,3 на 100.000 жители, што е намалување за 72,7% споредено со претходната година кога беа пријавени 22 случаи со инциденца од 1,1/100.000 (Табела 9 и 11).

Регистрираната инциденца во периодот 2005-2014 година се движи од 0,4 (2013) до 3,0 на 100.000 жители (2009 година) (Табела 11).

Табела 11. Инциденца на 100.000 жители од дизентерија, 2005-2014 и 2015 година

Година	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Број	13	30	33	42	62	25	16	23	9	22	7
I/100.000	0,6	1,5	1,6	2,1	3,0	1,2	0,8	1,1	0,4	1,1	0,3

6.6. Инфекции со Escherichia coli

Цревните инфекции предизвикани од Escherichia coli подлежат на задолжително пријавување со законските измени и дополнувања од 2009 година.

Во 2010 година не е регистриран ниту еден случај на инфекција со Escherichia coli, во 2011 се регистрирани 124 случаи (I=6,0/100.000), во 2012 година се регистрирани 100 случаи (I=4,9/100.000), во 2013 година, регистрирани се 81 случаи (I=3,9/100.000) и во 2014, 162 случаи и инциденца од 7,8/100,000 (Табела 9).

Во 2015 година пријавени се 226 случаи, што е највисок број од воведувањето на задолжителното пријавување. Инциденцата во 2015 е зголемена за 39,7% во однос на минатата година. Најголем број на пријавени случаи (n=185), исто како и претходната година, се регистрирани на територијата на ЦЈЗ Битола, 33 случаи се на територија на ЦЈЗ Куманово, додека останатите се спорадични случаи (Табела 1 во Прилог).

6.7. Тифуси и паратифуси

Во 2015 година не е регистриран случај на тифус, а пријавен е еден случај на паратифус на територија на ЦЈЗ Скопје.

Во Македонија тифусот не е регистриран од 2002 година наваму, а паратифус од 1996 наваму се регистрира само во 2011 со два случаи.

6.8. Џардијаза

Во текот на 2015 година регистрирани се шест случаи на џардијаза, од кои два на територија на ЦЈЗ Битола и четири на територија на ЦЈЗ Скопје.

Во периодот од 2009 до 2014 регистрирани се поединечни случаи на џардијаза - вкупно 11, од кои најголем број во 2013 (n=4). Ова заболување не подлежеше на задолжително пријавување сè до измените на законската регулатива во август 2009.

7. ЗООНОЗИ*

Во 2015 година, во оваа група се регистрирани 86 заболени лица и инциденца од 4,2/100.000, што е идентичен број и инциденца како и минатата година. Инциденцата во 2015 е значително помала (-68,7%) споредено со просекот за изминатите десет години (13,4/100.000). Како и минатата година, регистрираниот број и инциденца од зоонози се најмали споредено со претходниот десетгодишен период, кога втора најниска инциденца од 4,7/100.000 се регистрира во 2013 година, а најголема (27,2/100.000) во 2008 година (Табела 12).

Табела 12. Зоонози, инциденца на 100.000 жители, период 2005-2014 и 2015 година

Година	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
I/100.000	17,4	16,7	20,7	27,2	17,2	12,7	7,2	6,4	4,7	4,2	4,2

Најголема инциденца од 1,8 на 100.000 жители во 2015 година во оваа група бележи туларемијата (Табела 13), што се должи на пријавените две епидемии во тек на годината (на територијата на ЦЈЗ Скопје и ПЕ Свети Николе).

Табела 13. Инциденца на 100.000 жители од групата зоонози, период 2010-2015 година

Година/заболување	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Антракс	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0
Бруцелоза	1,1	1,9	1,8	4,0	4,7	8,2
Беснило	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ехинококоза	0,9	1,0	1,3	0,9	1,6	1,9
Лајшманиоза	0,2	0,5	1,0	0,6	0,1	0,6
Кју треска	0,1	0,4	0,4	0,2	0,2	0,2
Лајмска треска	0,05	0,1	0,2	0,5	0,4	0,7
Прионски болести	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Лептоспироза	0,05	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1
Трихинелоза	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Тетанус	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,05
Туларемија	1,8	0,0	0,0	0,0	0,05	1,0
Чума	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

*во оваа група се претставени и некои трансмисивни болести (природно-жаришни инфекции), како на пр. лајмската треска, лајшманиоза

Бројот на регистрирани случаи на бруцелоза има јасен негативен тренд, а воедно се намалува и процентното учество на бруцелоза во вкупниот број на регистрирани зоонози. Во 2015 процентното учество на бруцелоза во вкупниот број на зоонози е 25,6%, што е најмало учество споредено со претходниот десетгодишен период кога највисоко учество од 91,5% се регистрира во 2005 година (Табела 14).

Табела 14. Број на заболени од зоонози, бруцелоза и процентно учество на бруцелозата во годишниот број на зоонози, период 2005-2014 и 2015 год

Година	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Вкупен број заболени од зоонози	353	341	423	557	351	260	148	132	95	86	86
Број на заболени од бруцелоза	323	309	381	490	287	168	96	82	36	40	22
Процент на заболени од бруцелоза од вкупен бр.	91,5	90,6	90,1	88,0	81,8	64,6	64,9	62,1	37,9	46,5	25,6

7.1. Бруцелоза

Согласно Програмата за испитување на појавата, спречување и сузбивање на бруцелозата кај населението во Република Македонија во 2015 година, ова заболување е детално прикажано во посебен Извештај по оваа Програма за 2015 година.

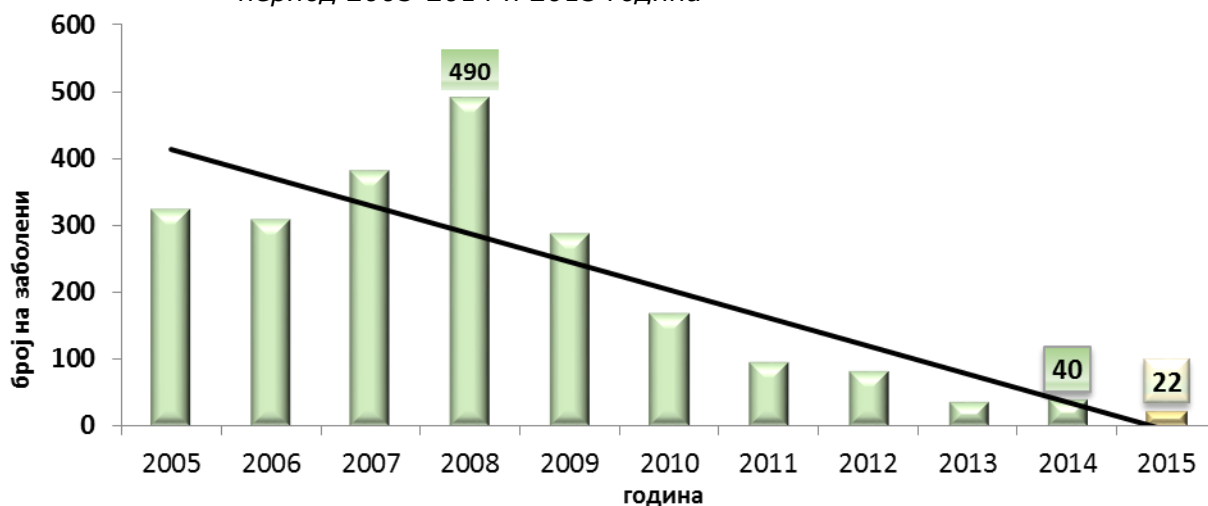
Во текстот што следува е даден краток преглед на вкупниот број на заболени и инциденца во 2015, при што е направена споредба со последните 10 години.

Во 2015 година, регистрирани се 22 случаи на бруцелоза и инциденца од 1,1 на 100.000 жители, што е најмал број и инциденца во споредба со последните десет години, а во однос на претходната година, инциденцата е намалена за 42,1%.

Инциденцата на регистрирани случаи на бруцелоза во 2015 година е помала за 13 пати споредено со просечната инциденца за претходниот десет годишен период кој изнесува 13,4 на 100.000 жители (Табела 14, Графикон 14).

Во претходните десет години најмал број заболени (n=36) и најмала инциденца (1,8/100.000) се регистрирани во 2013 година, а највисоки во 2008 година (n=490, I=24,0/100.000) (Табела 14, Графикон 14).

Графикон 14. Број и линиски тренд на регистрирани заболени лица од бруцелоза, период 2005-2014 и 2015 година

7.2. Ехинококоза

Пријавени се 18 случаи со инциденца од 0,9 на 100.000 што не е значајно намалување во однос на пријавените 21 заболени ($I=1,0/100.000$) во претходната, 2014 година.

Во периодот 2005-2014 година, најголем број на заболени ($n=44$) и највисока инциденца ($2,2/100.000$) се регистрирани во 2008 година, а најмал во 2005 и 2007 година ($n=17$; $I=0,8/100.000$) (Табела 15).

Табела 15. Ехинококоза, инциденца на 100.000 жители, период 2005-2014 и 2015

Година	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Број	17	19	17	44	39	38	33	18	27	21	18
I/100.000	0,8	0,9	0,8	2,2	1,9	1,9	1,6	0,9	1,3	1,0	0,9

7.3. Лајшманиаза

Регистрирани се четири заболени со инциденца од 0,2 на 100.000 жители, што претставува повеќе од двојно намалување споредено со минатата кога беа пријавени 11 случаи (Табела 16). Регистрираниот број на заболени од оваа болест во 2015 година е двојно помал и во споредба со просекот за изминатите десет години (9 случаи).

Табела 16. Лајшманиаза, инциденца на 100.000 жители, период 2005-2014 и 2015

Година	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Број	7	9	7	7	4	12	2	13	20	11	4
I/100.000	0,3	0,4	0,3	0,3	0,2	0,6	0,1	0,6	1,0	0,5	0,2

7.4. Кју-треска

Регистрирани се два случаи со инциденца од 0,1/100.000, а претходната година беа пријавени 9 случаи (Табела 17).

Во периодот 2005-2014 година, заболувањето се пријавува со поединечни случаи при што најголем број (n=15) и највисока инциденца од 0,7 на 100.000 се регистрирани во 2007, а најмал во 2005 година (2 заболени, I=0,1/100.000) (Табела 17).

Табела 17. Кју треска, инциденца на 100.000 жители, период 2005-2014 и 2015

Година	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Број	2	4	15	13	12	5	5	4	8	9	2
I/100.000	0,1	0,2	0,7	0,6	0,6	0,2	0,2	0,2	0,4	0,4	0,1

7.5. Антракс

Во 2015 година не е пријавен случај, додека минатата година беше пријавен еден случај. Во периодот 2005-2014 година заболувањето се регистрира со поединечни случаи, не секоја година, а најголем број случаи (n=4) и инциденца (0,2/100.000) пријавени се во 2005 година (Табела 18).

Табела 18. Антракс, инциденца на 100.000 жители, период 2005-2014 и 2015 година

Година	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2014
Број	4	0	3	2	0	0	3	2	0	1	0
I/100.000	0,2	0,0	0,15	0,1	0	0	0,15	0,1	0	0,05	0,0

7.6. Тетанус

Пријавен е еден случај на тетанус, додека претходните две години не беа регистрирани случаи. Во изминатите 10 години регистрирани се шест случаи од кои 3 завршиле со смртен исход (Лт=50,0%) (Табела 19). Заболувањето во периодот 2005-2014 година се регистрира со поединечни случаи во одделни години, при што најголем број се пријавени во 2005 и во 2012 година (n=2) (Табела 19).

Табела 19. Тетанус - број на заболени, умрени и I/100.000, 2005-2014 и 2015 година

Година	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Заб./Умр.	2/1	1/0	0	0	0	1/1	0	2/1	0	0	1/0
I/100.000	0,1	0,05	0	0	0	0,05	0	0,1	0	0	0,05

Во Република Македонија, последниот случај на неонатален тетанус е регистриран во 1993 година.

7.7. Лајм борелиоза (лајмска болест)

Во 2015 година, пријавен е еден случај, додека во 2014 беа регистрирани два случаи на лајм борелиоза. Во десетгодишниот период (2005-2014), заболувањето се регистрира спорадично, до 2008 нема случаи, а најголем број на заболени е регистриран во 2010 (n=14) (Табела 20).

Табела 20. Лајм борелиоза - број на заболени и инциденца, 2005-2014 и 2015 година

Година	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Заболени	0	0	0	0	3	14	8	11	4	2	1
I/100,000	0	0	0	0	0,1	0,7	0,4	0,5	0,2	0,1	0,05

7.8. Туларемија

Во 2015 регистрирани се вкупно 37 случаи на туларемија. Најголем број од случаите се регистрираат во епидемиите во ЦЈЗ Велес/ПЕ Свети Николе, на подрачјето на општина Лозово (n=14) и во ЦЈЗ Скопје, на подрачјето на општина Арачиново (n=14). Дополнително се пријавени 5 случаи од ЦЈЗ Скопје, кои не се поврзани со епидемијата, а пријавени се и три случаи од територијата на ЦЈЗ Куманово и еден случај од ПЕ Кичево. Бројот на случаи во 2015 година е најголем досега, а во изминатите десет години заболувањето се појавува епидемски во 2010 година кога беа пријавени 20 случаи од ПЕ Гостивар. Еден случај на туларемија е регистриран и во 2011 година.

7.9. Останати зоонози

Од останатите заболувања кои припаѓаат на оваа група (лептоспирози, трихинелози, беснило, прионски болести, чума), во 2015 година пријавен е само еден случај на **лептоспироза**. Во изминатите десет години регистрирани се пет случаи на лептоспироза, по два во 2010 и 2014 и еден во 2009 година.

8. СЕКСУАЛНО ПРЕНОСЛИВИ ИНФЕКЦИИ

Во оваа група на заболувања претставени се регистрираните случаи на гонореја, сифилис, хламидијаза и лица кои живеат со ХИВ со вкупно 303 заболени и инциденца од 14,7 на 100.000 жители. Бројот на регистрирани СПИ е повеќе од двојно (-53,7%) намален споредено со претходната година кога беа регистрирани 654 случаи.

8.1. Гонореја

Гонорејата во 2015 година е регистрирана со пет случаи и инциденца од 0,2 на 100.000 жители. Најголем број заболени (n=11) и највисок морбидитет (0,5/100.000) од ова заболување во периодот 2005-2014 година е регистриран во 2008 година (Табела 21).

Табела 21. Гонореја, инциденца на 100.000 жители, период 2005-2014 и 2015 година

Година	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Број	2	6	5	11	4	9	8	7	7	4	5
I/100.000	0,1	0,3	0,2	0,5	0,2	0,4	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2

8.2. Сифилис

Во 2015 година пријавен е само еден случај на сифилис, исто како и претходната година. Во десетгодишниот период од 2005-2014, заболувањето се регистрира со поединечни случаи. Најголем број на заболени лица се регистрирани во 2010 година (n=5, I=0,25/100.000) (Табела 22).

Табела 22. Број на регистрирани случаи на сифилис, период 2005-2014 и 2015 година

Година	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Број	2	4	2	3	1	5	1	0	2	1	1
I/100.000	0,1	0,2	0,1	0,15	0,05	0,25	0,05	0,00	0,1	0,05	0,05

8.3. Хламидијаза

Во 2015 година најголем дел од СПИ отпаѓаат на инфекции предизвикани од хламидија. Заболувањето во 2015 година е регистрирано со 264 случаи и инциденца од 12,8 на 100.000 жители, што е значително намалување (-56,5%) во споредба со 2014 година кога се регистрираа 607 случаи и инциденца од 29,4 на 100.000 жители (Табела 23).

Табела 23. Број на регистрирани случаи и инциденца на инфекции предизвикани со хламидија, период 2005-2014 и 2015 година

Година	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Број	16	48	26	52	36	36	289	253	633	607	264
I/100.000	0,8	2,3	1,3	2,5	1,8	1,8	14,1	12,3	30,8	29,4	12,8

8.4. ХИВ/СИДА

Во 2015 година регистрирани се 33 нови случаи на ХИВ/СИДА, од кои 6 лица биле дијагностицирани со Синдром на стекната имунодефициенција, останатите 27 лица се дијагностицирани како ХИВ позитивни.

Во 2015 година регистриран е и еден смртен исход асоциран со СИДА.

Кумулативниот број на дијагностицирани случаи на ХИВ/СИДА заклучно со 2015 година е 275, од кои 224 се од машки а 51 лице од женски пол. Кумулативно регистрирани се 80 смртни случаи поврзани со СИДА.

Детален преглед на состојбата со ХИВ/СИДА во Република Македонија за 2015 година и споредба со изминатиот период е даден во посебен *Годишен извештај за реализација на Програмата за заштита на населението од ХИВ/СИДА во Република Македонија во 2015 година*.

9. ОСТАНАТИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА

Во оваа група на заразни заболувања прикажани се: вирусни (серозни) менингити, вирусни енцефалити, бактериските менингити, маларија, токсоплазмоза, хеморагичните трески, скабиес (шуга), вирусните хепатити Б, Ц и неозначените вирусни хепатити со вкупно 914 заболени и инциденца од 44,2 на 100.000 жители.

Споредено со претходната година кога беа регистрирани вкупно 1.061 заболени, инциденцата е намалена за 13,9%.

Највисока инциденца (25,5/100.000; n=527) во оваа група, како и во претходните пет години, регистрирана е кај скабиесот (Табела 24).

Останатите заболувања, не сметајќи ги вирусните хепатити, се регистрираат со значително помал број на заболени (Табела 24).

Табела 24. Останати заразни заболувања, морбидитет на 100.000 жители, период 2005-2014 и 2015 година

Година/заболување	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Скабиес	25,5	21,9	15,0	14,8	16,2	20,3
Вирусен енцефалитис	1,3	1,5	1,4	1,2	1,2	1,3
Бактериски менингитиси	3,1	2,8	2,3	1,8	2,4	2,4
Вирусни менингитиси	1,8	0,9	1,8	1,4	1,1	2,5
Маларија	0,2	0,2	0,1	0,2	0,0	0,1
Токсоплазмоза	0,05	0,1	0	0,1	0,0	0,05
Конго – Кримска хеморагична треска	0	0	0	0	0	0,05

9.1. Скабиес

Скабиесот во 2015 година е регистриран со 527 случаи и инциденца од 25,5/100.000 жители, што е зголемување за 16,4% во однос на инциденцата регистрирана во 2014 година (21,9/100.000) (Табела 24 и 25). Најголем број заболени (n=652) и највисока инциденца од 32,0/100.000 во периодот 2005-2014 година регистрирани се во 2005 година, а најмал број и инциденца (n=305, I=14,8/100.000) во 2012 година (Табела 25). Се регистрира тенденција на пораст на бројот на заболени во последните години.

Табела 25. Скабиес, број и инциденца на 100.000 жители, период 2005-2014 и 2015

Година	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Број	652	589	468	442	507	415	332	305	309	452	527
I/100.000	32,0	28,8	22,9	21,6	24,9	20,3	16,2	14,8	15,0	21,9	25,5

9.2. Вирусен енцефалитис

Во 2015 година пријавени се 27 заболени со инциденца од 1,3 на 100.000 жители, а оваа година се регистрирани 2 смртни исходи (CFR=7,4%) (Табела 24 и 26). Во изминатиот десетгодишен период, најголем број на заболени се пријавени во 2009 година (n=35), додека најголем број на смртни случаи се регистрирани во 2010 (n=8) (Табела 26). Од пријавените вирусни енцефалити два случаја се предизвикани од вирусот на Западно Нилска треска.

Табела 26. Вирусни енцефалити, број на заболени и умрени, 2005-2014 и 2015 година

Година	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Заболени/ Умрени	13/2	13/3	18/6	20/1	35/3	26/8	25/2	24/3	29/5	32/3	27/2

9.3. Вирусен (серозен) менингитис

Регистрирани се 37 заболени и инциденца од 1,8/100.000, што е повеќе од двојно зголемување (+105,6%) во однос на претходната година кога беа регистрирани 18 случаи (I=0,9/100.000).

Највисок број на случаи (131) и инциденца (6,4/100.000) во периодот 2005-2014 е регистриран во 2005 година, а најнизок во 2014 година (Табела 27).

Табела 27. Број и морбидитет на 100.000 жители од вирусни (серозни) менингитиси, период 2005-2014 и 2015 година

Година	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Број	131	32	58	46	47	50	22	29	37	18	37
I/100.000	6,4	1,6	2,8	2,3	2,3	2,5	1,1	1,4	1,8	0,9	1,8

9.4. Бактериски менингитиси

Регистрирани се 64 заболени (I=3,1/100.000) и два смртни случаи (CFR=3,1%), што претставува зголемување на инциденцата за 12,3% споредено со 2014 година кога се регистрирани 57 заболени и еден смртен случај.

Највисок број на заболени и инциденца (n=75, I=3,7/100.000) во периодот 2005-2014 година е регистриран во 2007 година, а најнизок во 2008 (n=28, I=1,4/100.000) (Табела 28).

Табела 28. Број и инциденца на 100.000 жители од бактериски менингитиси, период 2005-2014 и 2015 година

Година	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
заболени/ умрени	71/1	57	75	28	50	48/2	50/7	37/3	47/2	57/1	64/2
I/100.000	3,5	2,8	3,7	1,4	2,5	2,4	2,4	1,8	2,3	2,8	3,1

9.5. Маларија

Во 2015 година се регистрирани четири случаи на импортирана маларија, за еден помалку од 2014 година. Во 2015 нема регистрирано смртен исход од маларија.

За периодот од 2005-2014 година, пријавени се вкупно 19 случаи на маларија, сите импортирани. Во овој десетгодишен период, регистрирани се два смртни случаи од маларија, по еден во 2009 и 2014 година (Табела 29).

Табела 29. Број на пријавени случаи на маларија - заболени/умрени во периодот од 2005-2014 и 2015 година*

Година	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Заболени/ умрени*	0	2	0	0	2/1	2	0	5	3	5/1	4
I/100.000	0	0,1	0	0	0,1	0,1	0	0,2	0,1	0,2	0,2

* сите регистрирани заболени во Р. Македонија се импортирани случаи

9.6. Токсоплазмозата

Во 2015 година регистриран е еден случај на токсоплазмоза. Во десетгодишниот период 2005-2014 година се регистрираат осум поединечни случаи (по два во 2009, 2012 и 2014, по еден во 2007 и 2010 година).

9.7. Конго – Кримската хеморагична треска

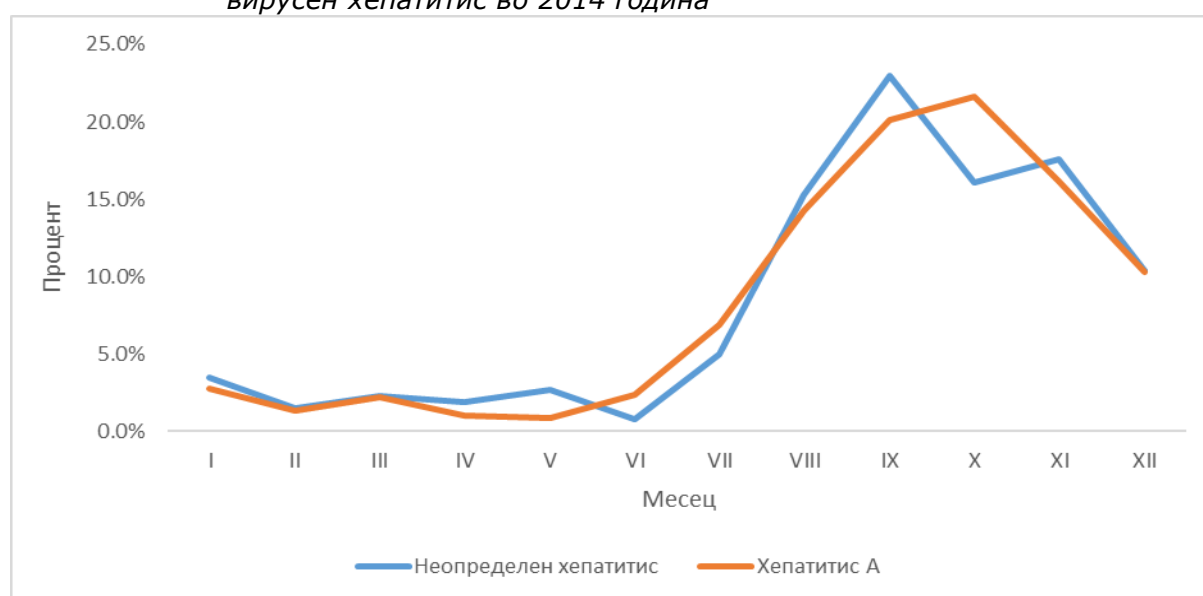
Не е пријавен случај на Конг-Кримска хеморагична треска во 2015 година. Ова заболување подлежи на задолжително пријавување од 2009 година и единствениот пријавен случај е во 2010 година.

9.8. Неопределен вирусен хепатит

Неопределениот вирусен хепатит во 2015 година е регистриран со 46 случаи и инциденца од 2,2 на 100.000 жители. Инциденцата во 2015 година е речиси шесткратно помала (-82,5%) споредено со 2014 година, кога беа пријавени 261 неопределени хепатити.

Ваквото намалување се објаснува со податокот дека пријавените случаи на неопределен хепатитис во 2014 година се асоцирани со епидемиската појава на Хепатитис А. Во епидемиите во 2014 година, по утврдувањето на хепатитис А како причинител, епидемиолошки поврзаните случаи се дијагностицирани и пријавувани без лабораториска потврда. Во прилог на ова говори и сезонската и возрасната дистрибуција на неопределениот хепатитис, која е во корелација со сезонската дистрибуција на Хепатитис А во 2014 и епидемиската појава на хепатитис А која почна по август месец 2014 (Графикон 15). Во периодот 2005-2014 година, најмал број (51) се регистрира во 2011, а највисок (357) во 2009 година.

Графикон 15. Сезонска дистрибуција на вирусниот хепатитис А и неопределениот вирусен хепатитис во 2014 година

9.9. Вирусен хепатит тип Б

Вирусниот хепатит Б во 2015 е регистриран со 148 заболени ($I=7,2/100.000$), што е намалување од 13,5% во однос на пријавените 171 случаи во 2014 година.

Инциденцата во 2015 година е помала за 18,2% во однос на просекот за периодот 2005-2014 кога регистрираната инциденца на 100.000 жители се движи од 7,5/100.000 во 2010 и 2011 до 10,5/100.000 во 2007 година (Табела 30).

Табела 30. Инциденца на 100.000 жители од Хепатитис Б, период 2005-2014 и 2015

Година	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Број	207	197	215	193	165	153	154	184	165	171	148
$I/100.000$	10,1	9,7	10,5	9,5	8,1	7,5	7,5	9,0	8,0	8,3	7,2

9.10. Вирусен хепатит тип Ц

Вирусниот хепатитис Ц е регистриран со 60 случаи ($I=2,9/100.000$), што не е статистички различно од регистрираните 63 заболени ($I=3,0/100.000$) во претходната година.

Регистрираната инциденца од хепатит Ц во 2015 е пониска за 37,0% од просекот за претходниот десетгодишен период од 2005-2014 кога инциденцата на 100.000 жители се движи од 2,8 во 2005 до 8,1 во 2012 година, или просечно 4,6 (Табела 31).

Табела 31. Инциденца на 100.000 жители од Хепатитис Ц, период 2005-2015

Година	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Број	57	145	11	99	83	72	76	166	70	63	60
I/100.000	2,8	7,1	5,4	4,8	4,1	3,5	3,7	8,1	3,4	3,0	2,9

10.ЗАБОЛУВАЊА/СОСТОЈБИ КОИ НЕ СЕ ПРИКАЖАНИ ВО ВКУПНИОТ БРОЈ НА ПРИЈАВЕНИ АКУТНИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА ВО ИЗВЕШТАЈОТ*

10.1. Грип

Грипот, кој не е вброен во вкупниот број на заболени, во календарската 2015 година се регистрира со вкупно 32.185 случаи и инциденца од 1.558,0/100.000 жители (Графикон 16). Годишната инциденца на грип е поголема за 6,7% споредено со претходната година.

Најголем број од заболениите од грип во 2015 (n=31.550 или 98,0%) се регистрирани во првите 20 недели од 2015 година, односно случаи кои припаѓаат на сезоната 2014/2015 година (Табела 3 во Прилог).

Според возрасната дистрибуција, 68,9% (n=22.181) од заболениите се на возраст од 15-64 години, што е за очекување поради бројноста на возрасната група, додека најголема инциденца на 100.000 жители е регистрирана кај децата на возраст од 5-14 години (2.173,9/100.000) (Табела 32).

Табела 32. Дистрибуција по возраст и специфична инциденца на заболени од грип/на грип слични заболувања во 2015 година

Возрасна група	0-4 години	5-14 години	15-64 години	65+ години
Број на заболени/умрени	1.823	5.050	22.181	3.131
<i>I/100.000</i>	1.567,1	2.173,9	1.517,4	1.226,1

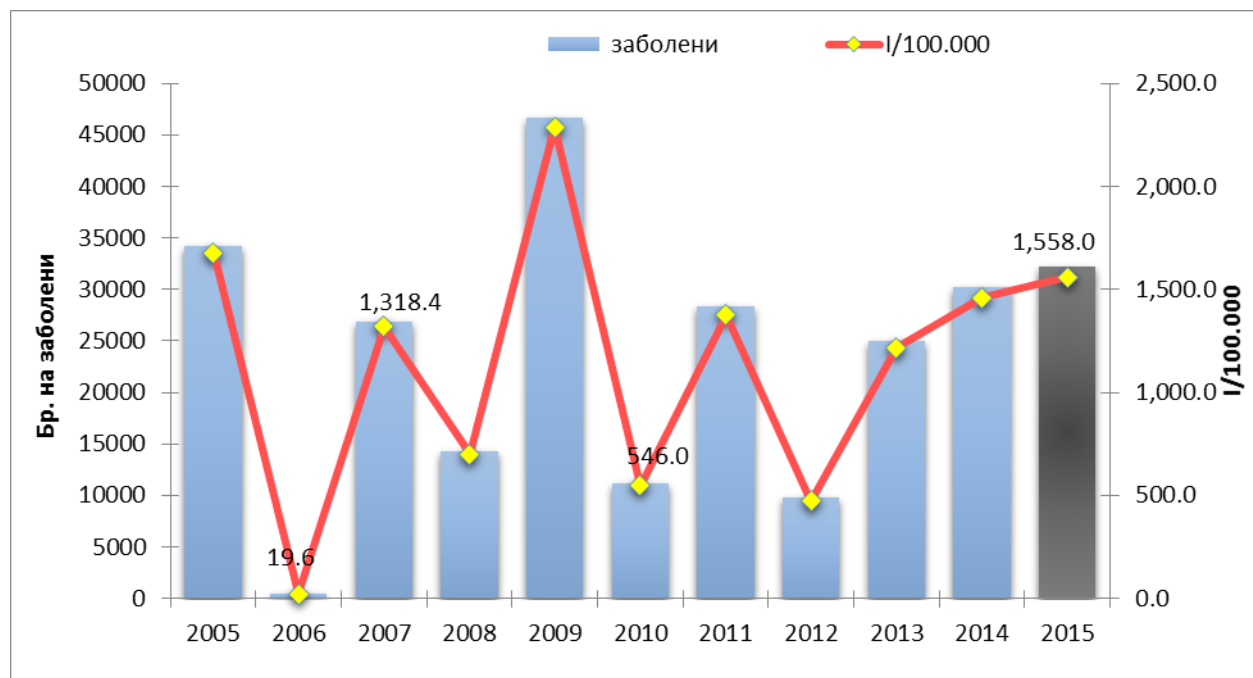
Во текот на 2015 година, до ИЈЗ не се пристигнати пријави за смрт асоцирани со инфлуенца (лабораториски потврдени инфекции).

Во периодот 2005-2014 година, грипот со најмал број заболени (n=399) и најниска инциденца (19,6/100.000) е регистриран во 2006 година (Графикон 16).

Најголемиот број заболени на годишно ниво (n=46.670) и највисока инциденца (2.287,5/100.000) во овој период, регистрирани се во 2009 година (Графикон 16), за време на пандемијата на грип.

*Овие заболувања/состојби (грип и АФП), исто така подлежат на задолжително пријавување согласно важечката законска и регулатива и дадени се како бројчан приказ посебно, во склоп на Табела 1, 2 и 3, во Прилог на извештајот

Графикон 16. Грип во Република Македонија во период 2005-2014 и 2015 година

10.2. Акутна флакцидна парализа (АФП)

Во текот на 2015 година, до Институтот за јавно здравје пријавени се два случаи на акутна флакцидна парализа.

Од случаите, како и од нивни контакти земен е материјал за лабораториско испитување и испратен е до референтната вирусолошка лабораторија на СЗО во Софија, Бугарија. За сите испратени материјали, од референтната лабораторија, повратно се добиени негативни резултати во врска со изолацијата како на див полио вирус, така и на други ентеровируси.

Двата случаи се отфрлени како полиомиелитис.

Сектор за контрола и превенција на заразни болести

Одделение за надзор над заразните болести

ПРИЛОГ

ТАБЕЛА 1. Пријавени заразни заболувања и исход на заболувањето во Република Македонија во 2015 година, по Центри за јавно здравје и подрачни единици

ТАБЕЛА 2. Пријавени заразни заболувања во Република Македонија, по возраст, пол и исход на заболувањето во 2015 година

ТАБЕЛА 3. Пријавени заразни заболувања во Република Македонија, по месеци и исход на заболувањето во 2015 година

ТАБЕЛА 4. Регистрирани епидемии во Република Македонија во 2015 година

КАРТОГРАМ 1.

Број на заболени од акутни заразни заболувања во Република Македонија, по Центри за јавно здравје и подрачни единици во 2015 година

КАРТОГРАМ 2.

Инциденца од акутни заразни заболувања во Република Македонија, по Центри за јавно здравје и подрачни единици во 2015 година